

A filozófia manierizmusa

KÖNYVKRITIKA - LXVI. évfolyam, 21. szám, 2022. május 27.

Perecz László: Reneszánsz – kezdet és vég. Osiris Kiadó, Budapest, 2021, 240 oldal, 2980 Ft

Hogy mennyire fontos a filozófia, a magyar filozófia, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a mindenkori diktatúrák kedvenc foglalatossága nekirontani a filozófusok némely „veszélyesnek vélt” csoportjának. És ez pont nem azért van, mert a filozófia idegen test a magyar kultúrában, hanem ellenkezőleg: a mindenkori diktatúra fél a gondolkodás autonómiájától, fél a szabadság filozófiájától, fél attól, hogy a filozófiában több *kritikai potenciál van*, mint bármely más szellemi szférában. Persze igaz, hogy azt többen észreveszik, ha egy író csuknak le, de itt pont arról van szó, hogy az irodalomnak frontálisan nem lehet nekimenni, a filozófiának annál inkább. A filozófia veszélyes tud lenni a hatalomra, az irodalom általában „csak” kellemetlen. Tessék végignézni Lukács György sorsát. Minden korszakában veszélyes, sőt, mennél marxistább, annál inkább le akarják csukni. Nem egyszer, nem kétszer. Aztán itt van a tanítványai elleni 73-as „filozófusper”, aminek a végén Hellerék emigrálni kényszerülnek. Majd itt van, hogy messzebb ne menjünk a pont tíz éves újabb rendőrségi ügyé stilizált exkommunikáció a liberális filozófusok ellen.